

dő kihasználás és a középkor minden más tartozékával, amelyek szükségszerűek ebben a gondolkodásban, — elfogadni ma egy olyan életformát, amivel az európai államok már a középkorban leszámoltak és amely semmiképpen sem felel meg a mai emberiség tudományos szellemének: — ez röviden és egyszerűen nemzeti öngyilkosságot jelent. A mi sovínisztáinknak csak át kell nézni a szomszéd Magyarországra, hogy meglássák, hova, milyen társadalmi esetttségbe dönthet egy országot a társadalmi megcsontosodás politikája. Nem a kihasználó szándék és a középkor félelmetes fegyelme mentheti meg Romániát, hanem ép' ellenkezőleg, az összes nemzeti alkotó erők felszabadítása és az a felsőbbrendű cél, amelyben minden bizonnal egyesül majd minden nemzeti erő: hogy, — még pedig gyorsan, — elérjük az egyetemes szellem és értékek magaslatait, helyet foglaljunk keretei között és elősegítsük további kifejlődését és virágzását.

Ezt a célt azonban a föllépésében forradalmi, de mai gondolkodása szerint maradi ifjuság csak akkor érheti el, ha felismeri, hogy igazi szövetségesei nem lehetnek azok, akiknek sajátlagos érdeke — befolyásuk meghosszabbítása céljából — a történelem menetének lehető feltartóztatása, hanem egyedül azok az osztályok, amelyek történelmi rendeltetése a haladás és a felszabadítás. Ezt az osztályt a negyedik rend képviseli. A negyedik rend, — egyrészt a nemzeti termelés serkentésének szükségéből, hogy így az ország teljes függetlensége elérhető legyen, másrészt az időbeli és a világszemléletbeli rokonság révén. A negyedik rend az ifjuságnak nemcsak nemzeti szövetségese, hanem egyetlen egyetemes támogatója is. Amint egy alkalommal megjegyeztük: a sajátlagos fiatalság és a történelmi fiatalság egymásra kell, hogy találjanak. E két társadalmi test között nem lehet ellentét.

Bizonyos, hogy az előbbi megvalósulása nem késhet sokáig. Ez ugyanúgy érdeke a nemzetnek, mint az ifjuságnak, amelyre különben fájdalmas bukás vár a történelem könyörtelensége következtében. E pillanatban az ifjuság abban a szakaszban tart, amit az erőmegmutatás és az öntudatosodás — még zavaros és félénk — szakaszának nevezhetünk. De innen, hivatásának tiszta felismeréséig még tennie kell pár lépést. Hogy ezt a pár lépést megtehesse: a román ifjuságot minden erővel támogatni kell.

TUDOR ARGHEZI VERSEIBŐL

Fordította: KORVIN SÁNDOR

AZ EKÉHEZ

*Mondd, ki faragott bütykös, vén eke,
hogy megszaggasd az alvó róna kergét,
s hogy fölzengjen a munkás veritékéért
a ringó táblák arany éneke?*

*Ki indult el az ősi reggelen
a fényesőben friss barázdát tárva,
mély mesgyét szántani a szűz határba,
hogy birtoka azontúl szent legyen?*

*Ki indult el esőn, szélvészén át,
ki szegte dacát köd és csatak ellen,*

elsőnek tépvén fel a rónát, melyen
szitkokat mormolt, áldást és imát?

A jó fivér öröke ősitől,
hogy földet túrjon s gyűjtsön mások helyett.
S ő atkát dicsre váltva így teremtett
századokat és üdvöt — semmiből.

RÉVÜLET

Nézem ablakomnál ülve,
mint lobog a mennyek fűje.
Tenger szálból éjbevesző
fényel hull a csillageső.

Lelkem, mint a szivacs issza
szomjasan a tündértiszta
csillagzapor rezgő gyöngyként
tündén alápergő könnyét.

Búbánatom foszló szála
belevész az égi árba.
A Jóisten szempillája
idehullik a tintámba.

Felütöm a könyvem: felír.
Keresem az időt: semmi.
Dalt próbálok: nyelvemen ég.
Vagyok, mintha nem is lennék.

Alig tudom: gondolatom
én fűzöm-e? rege vajjon?
Vagy tán emlék ős emlékre:
mindennek voltam már része?

Szánt a tollam, révületben.
Álomhozó szellő lebben.
Fáradt lelkem megigézi.
Jegyzem is: Tudor Arghezi.

H O T E L M A I D A N

Irta: STOIAN GH. TUDOR

— Ma délelőtt,— mesélte valamelyik este Lisandru Vasile, — a hideg és az éhség kiűzött a kikötőbe, ahol meggémberegett tagjaimat átmelegíthettem a kazánokban kiégett és félrehányt szén mellett. Ugy gondoltam, hogy ennivalót majd kérek az idegen hajósoktól. A nap megmegvillant a felhők között, de az ember nem vehette komolyan, mint ahogy nem vehet komolyan egy bálványt, egy illuziót vagy egy virágot, amely nehény óra múlva elhervad. Mint valami induló ütemére, hosszú léptekkel igyekeztem a kikötő felé, amikor hirtelen egy gimnázista topant elém. Ha nem látom télikabátját, egyensapkáját, hócipőjét, egy szóval, hogy jól felpakolták otthonról a téli sétára, alighanem valami szegény iszákosok hóbertos gyermekének vélem. Mert halljátok csak, mit mond nekem ez a gimnázista: — Uram, hisz maga egy igazi Ártém... Igen, igen, maga valóságos Ártém, s ez a törpe, aki a nyomában topog — Káin!... Ime Ártém! Ime Káin! Ártém és Káin... Káin és Ártém... — és keztyűs kezével tapsolni kezd, akárcsak a színházban.

— Fiacskám, — mondom neki, — talán hasonlítunk valakihez?... Mi nem vagyunk azok, akiket keresel.

— Hát éppen ezt mondom én is: — hasonlítottok Ártém és Káinhoz, egy nagy orosz író, *Maxim Gorkij* elbeszéléséből. Mintha csak őket lát-nám magam előtt! Nem félték az utonállóktól, mert nincs mit elraboljanak tőletek. Nem félték a tüztől, mert nincs drága ruhátok, amibe bekapjon a láng. Nem félték a földrengéstől, árviztől... semmitől a világon. Otthonotok a piactér, ahol megtaláljátok a hegyek gyümölcseit, anélkül, hogy megismerkednétek a hegyvidék hidegével; a tavak halaival táplálkoztok, anélkül, hogy kitennétek magatokat a víz veszedelmeinek és